

Овсак І.І.

Міжрегіональна академія управління персоналом

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО БУДІВЕЛЬНОГО РИНКУ

Визначено, що управління будь-яким економічним явищем неможливо без конкретної кількісної характеристики такого явища. Це викликано тим, що вплив на це явище має бути спрямований на зміну параметрів цього явища. Отже, з метою здійснення державного регулювання збалансованості регіонального будівельного ринку необхідно визначити кількісні характеристики цього економічного явища. Для визначення цих характеристик слід спочатку вирішити питання визначення системи показників і критерій оцінки збалансованості регіонального будівельного ринку. Хотілося б відзначити той факт, що проблеми забезпечення збалансованості розвитку будівельного ринку в ринкових умовах мають дискусійний характер, позаяк ці проблеми в нинішніх умовах розвитку економіки носять складний характер для української ринкової економіки; їх економічна сутність залежить від періоду економічного розвитку і сфери ринку; охопити всі сторони цих проблем у рамках одного наукового дослідження неможливо; оцінка збалансованості регіонального будівельного комплексу суб'єктивна і залежить від прийнятої методики оцінки, цього товарного ринку і етапів становлення ринкових відносин. Незважаючи на ці проблеми, необхідно конкретизувати досліджувану категорію через систему приватних показників, позаяк саме ця система дасть кількісну характеристику досліджуваного явища і забезпечить можливість подальшого державного регулювання збалансованості регіонального будівельного комплексу.

Зазначено, що прагнення до забезпечення збалансованості регіонального будівельного комплексу як рушійної сили розвитку будівельного виробництва можна виявити за допомогою аналізу сучасних тенденцій формування та функціонування підприємств місцевих будівельних матеріалів і регіональних підрядних будівельних підприємств. З цього випливає, що збалансованість розвитку будівельного комплексу забезпечується пропорційним розвитком цих груп підприємств.

Ключові слова: регіональний будівельний ринок, державне регулювання, кількісні характеристики, економічне явище, методики оцінки, розвиток будівельного виробництва.

Постановка проблеми. Управління будь-яким економічним явищем неможливе без конкретної кількісної характеристики такого явища. Це викликано тим, що вплив на це явище має бути спрямований на зміну параметрів цього явища. Отже, з метою здійснення державного регулювання збалансованості регіонального будівельного ринку необхідно визначити кількісні характеристики цього економічного явища. Для визначення цих характеристик слід спочатку вирішити питання визначення системи показників і критерій оцінки збалансованості регіонального будівельного ринку.

Хотілося б відзначити той факт, що проблеми забезпечення збалансованості розвитку будівельного ринку в ринкових умовах мають дискусійний характер, позаяк ці проблеми в нинішніх умовах розвитку економіки:

– носять складний характер для української ринкової економіки;

– їх економічна сутність залежить від періоду економічного розвитку і сфери ринку;

– охопити всі сторони цих проблем у рамках одного наукового дослідження неможливо;

– оцінка збалансованості регіонального будівельного комплексу суб'єктивна і залежить від прийнятої методики оцінки, цього товарного ринку і етапів становлення ринкових відносин.

Незважаючи на ці проблеми, необхідно конкретизувати досліджувану категорію через систему приватних показників, позаяк саме ця система дасть кількісну характеристику досліджуваного явища і забезпечить можливість подальшого державного регулювання збалансованості регіонального будівельного комплексу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні розробки фінансово-економічної складової частини державного регулювання розвитку будівельної сфери в Україні розглянуті в роботах таких науковців, як І. Запатріна,

О. Собкевич, О. Кучеренко, О. Шевченко та ін. Проблеми формування та забезпечення інфраструктури започатковано в роботах О. Амоші, А. Мазаракі; як інноваційний шлях розвитку будівельної сфери у наукових працях С. Ілляшенка, І. Брижань, С. Соколенка. Не вирішеною раніше частиною загальної проблеми розвитку будівельної сфери є фінансово-економічна складова частина державного регулювання збалансованого розвитку будівельного комплексу в Україні, особливо в умовах розвитку і нарощення її інноваційного потенціалу.

Метою статті є визначення впливу державного регулювання на формування збалансованого регіонального будівельного ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективне функціонування підприємства в умовах ринкових відносин можливе за рахунок підвищення ролі якісних показників виробництва та управління, тому що досягнення високих результатів залежить від правильності управлінського рішення стосовно використовуваних ресурсів. Практичний зв'язок між співвідношеннями матеріальних елементів виробництва і якісними результатами господарської діяльності підприємств не викликає сумнівів, оскільки тільки економічна доцільність визначення для кожного підприємства кількісних вимірів між засобами праці, предметами праці та трудовими ресурсами може забезпечити ефективне функціонування виробництва і його розвитку. На цих принципах має базуватися державне регулювання збалансованості регіонального будівельного комплексу як економічної системи. У зв'язку з цим необхідний системний підхід до визначення окремих показників оцінки збалансованості регіонального будівельного комплексу, позаяк тільки система дає поняття про наявність елементів виробництва, зв'язків між ними і їх властивостей [1, с. 265]. Системний підхід орієнтує на розкриття цілісності об'єкта дослідження і забезпечення його механізмів, на виявлення різноманітних типів зв'язків і властивостей. За такого підходу можливе дослідження динамічного характеру процесів, що протікають у системі, їх функціонування і розвитку. Для опису функціонування і розвитку системи необхідне знання характеристик її об'єкта: властивості, взаємозв'язки, структурні і функціональні параметри.

Основними цілями кількісної характеристики ступеня збалансованості регіонального будівельного комплексу за допомогою системи приватних показників виступають:

– порівняльна кількісна оцінка ступеня відповідності виробничих потужностей ППМБМ потребам РПБП;

– економічна оцінка заходів державного регулювання збалансованості регіонального будівельного комплексу;

– оцінка впливу ступеня збалансованості регіонального будівельного комплексу на підвищення ефективності функціонування регіонального будівельного комплексу [2].

Усі ці різновиди цілей економічної оцінки є взаємопов'язаними, позаяк мають місце у рамках єдиної системи. Тому вимогами до формування системи приватних показників виступають універсальність, придатність для досягнення наведених вище цілей.

Систему приватних показників збалансованості регіонального будівельного комплексу пропонуємо визначити по товарних ринках. При цьому за кожним видом місцевого будівельного матеріалу необхідно визначити коефіцієнт номенклатурної збалансованості.

Для забезпечення збору вихідної інформації по кожному товарному сегменту місцевих будівельних матеріалів щорічно, на підставі звітних даних підприємств місцевих будівельних матеріалів і регіональних підрядних будівельних підприємств слід розробляти натуральні номенклатурні баланси по кожному виду будівельних матеріалів [3, с. 89].

Пропонована система приватних показників дасть змогу забезпечити найбільш повну характеристику ступеня збалансованості регіонального будівельного ринку місцевих будівельних матеріалів і реалізації заходів з державного регулювання збалансованості регіонального будівельного комплексу.

Управління будь-яким економічним явищем вимагає аналізу факторів, що забезпечують розвиток цього явища. У зв'язку з цим державне регулювання вимагає дослідження всіх факторів, що забезпечують збалансованість регіонального будівельного комплексу. Фактор (від лат. Factor – робить; що виробляє) – це суттєва обставина в будь-якому явищі, процесі [4]. Під факторами, що забезпечують збалансованість регіонального будівельного комплексу, у цьому дослідженні маємо на увазі всі умови, що забезпечують збалансованість регіонального будівельного комплексу.

У разі переходу до ринкових відносин виникають нові проблеми в управлінні економікою, що визначають необхідність зміни вихідних принципів управління розвитком регіонального

будівельного комплексу з урахуванням факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, які перебувають у постійній динаміці. Головним моментом забезпечення збалансованості регіонального будівельного комплексу є питання про фактори розвитку. Дотепер немає єдиної думки щодо того, які чинники породжують розвиток або стримують його [5, с. 116]. Прагнення до забезпечення збалансованості регіонального будівельного комплексу як рушійної сили розвитку будівельного виробництва можна виявити за допомогою аналізу сучасних тенденцій формування та функціонування підприємств місцевих будівельних матеріалів і регіональних підрядних будівельних підприємств. З цього випливає, що збалансованість розвитку будівельного комплексу забезпечується пропорційним розвитком цих груп підприємств [6, с. 312]. Фактори, що впливають на збалансованість регіонального будівельного комплексу, відображені на рис. 1.

Не зовсім ясно, де ті межі, за якими розвиток будівельного комплексу не можна вже тлумачити як продукт зовнішніх сил, породжених соціальним та економічним середовищем, а треба розуміти його як результат цілеспрямованої поведінки з боку тих людей у системі управління цим комп-

лексом, які зумовлюють його політику [7, с. 225]. Питання важливості факторів забезпечують збалансованість регіонального будівельного комплексу, є основною проблемою державного регулювання збалансованості цього економічного явища.

За характером впливу зазвичай поділяють на зовнішні і внутрішні. Розширення ринкового простору, поглиблення дії ринкових відносин, висування прибутку як мети господарювання вимагають адекватних дій з боку системи управління розвитком підприємства. При цьому велика увага приділяється факторам зовнішнього середовища. До цих факторів належать соціально-економічна політика держави, кредитна політика, ринкова кон'юнктура, стан суб'єктів інвестиційної діяльності (інвесторів, проєктувальників, підрядників, замовників, постачальників), а також природно-кліматичні умови [8, с. 69].

Висновки. Зовнішні ринкові ресурси відіграють важливу роль в інтенсифікації виробничої діяльності, з яких особливо слід виділити фінансові ресурси. Їх значення зростає як якісно, так і кількісно. Фінансовому ринку доводиться поставляти все більший обсяг кредитів у зв'язку зі зменшенням питомої ваги власного капіталу

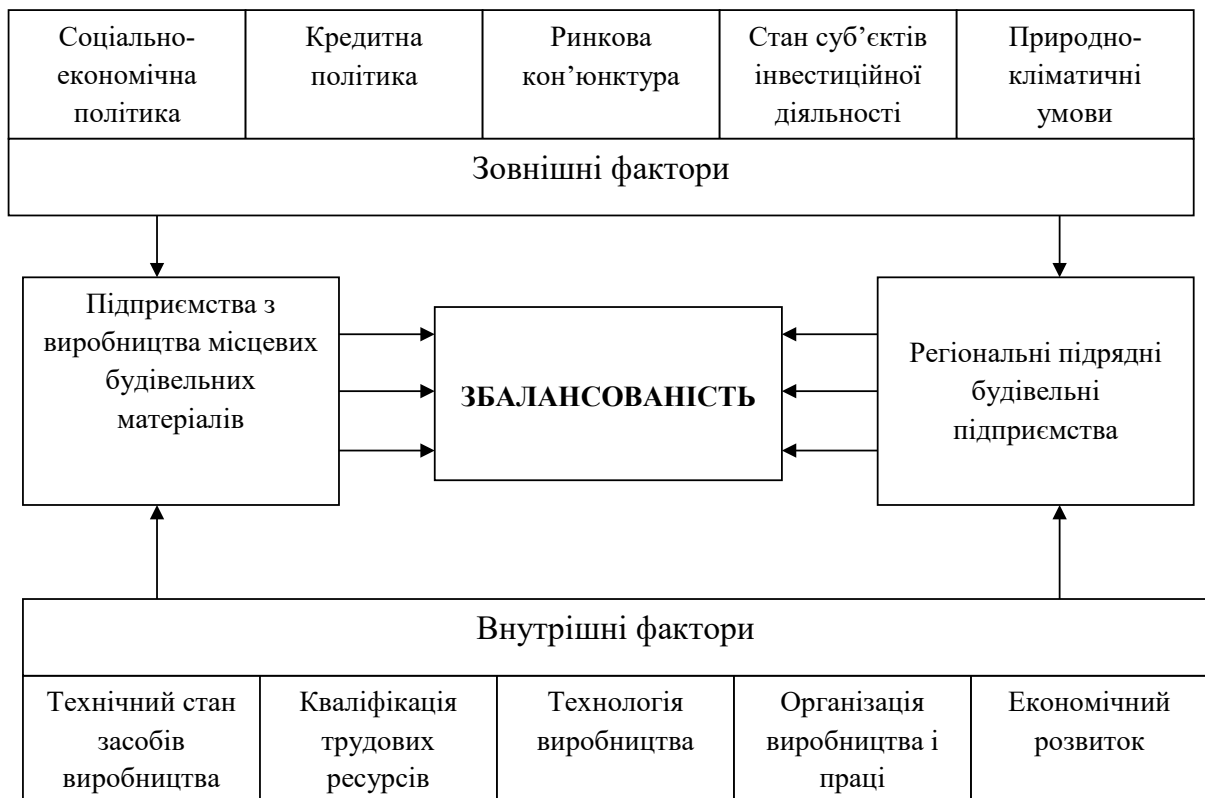

Рис. 1. Система факторів, що забезпечують збалансований розвиток будівельного комплексу

підприємств у загальній структурі їх бюджету, з одного боку, і у зв'язку з постійною необхідністю нових інвестицій у формі капітальних вкладень – з іншого, як наслідок прискорення процесу старіння технологій. З розширенням фінансових ринків і під впливом нових запитів споживачів відбувається диверсифікація фінансових послуг, що надаються споживачу, серед яких слід виділити лізинг і факторинг.

Лізинг здійснює важливі специфічні функції в рамках кредитно-фінансової системи, будучи

ефективним засобом середньострокового фінансування основного капіталу. Лізинг фінансовий являє собою фінансову операцію оренди рухомого та нерухомого майна, придбаного або побудованого за замовленням підприємством-орендодавцем по вибору і зазначенням підприємства-орендаря, що бере на себе відповідальність за збереження орендної власності і володіє можливістю стати власником орендованого майна після закінчення терміну оренди завдяки оплаті заздалегідь встановленої суми.

Список літератури:

1. Ансофф І. Стратегічне управління / Пер. з англ. Москва : Економіка, 1989. 563 с.
2. Дацій О.І., Гаман М.В., Дацій Н.В. Інноваційна модель розвитку економіки України в умовах глобалізації : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2010. 370 с.
3. Наливайко А. Теорія стратегій підприємства. Сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. Київ : КНЕУ, 2001. 227 с.
4. Олексенко Р.І., Ортіна Г.В. Формування інноваційної політики реального сектору економіки як особливого напрямку розвитку України. *Економіка та суспільство*. 2018. № 18. С. 173 –180.
5. Економічна стратегія фірми : навчальний посібник / За ред. А.П. Градова. 3-е вид., випр. Санкт-Петербург : Спец-Літ, 2000. 589 с.
6. Пономаренко В.С. Стратегічне управління розвитком підприємства : навчальний посібник / В.С. Пономаренко та ін. Харків : Вид-во ХДЕУ, 2002. 639 с.
7. Головінов М.І. Стратегія розвитку підприємства: сутність і ознаки. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. № 21.19. С. 224–228.
8. Шелегеда Б.Г. Стратегічне управління потенціалом підприємства : монографія / Б.Г. Шелегеда, Н.В. Касьянова, А.Я. Берсуцький та ін. Донецьк : Вид-во ДонУЕП, 2006. 219 с.

Ovsak I.I. THE IMPACT OF STATE REGULATION ON THE FORMATION OF A BALANCED REGIONAL BUILDING MARKET

It is determined that the management of any economic phenomenon is not possible without a specific quantitative characteristic of this phenomenon. This is due to the fact that the impact on this phenomenon should be aimed at changing the parameters of this phenomenon. Therefore, in order to carry out state regulation of the balance of the regional construction market, it is necessary to determine the quantitative characteristics of this economic phenomenon. To determine these characteristics, it is first necessary to address the question of defining a system of indicators and a criterion for assessing the balance of the regional construction market. It should be noted that the problems of ensuring the balance of development of the construction market in market conditions are debatable, as these problems in the current conditions of economic development: are complex for the Ukrainian market economy; their economic nature depends on the period of economic development and market scope; it is not possible to cover all sides of these problems within the framework of a single scientific study; assessment of the balance of the regional construction complex is subjective and depends on the adopted valuation methodology, the commodity market and the stages of formation of market relations. Despite these problems, it is necessary to specify the investigated category through a system of private indicators, since it is this system will give a quantitative description of the phenomenon under study and provide an opportunity for further state regulation of the balance of the regional construction complex.

It is stated that the desire to ensure the balance of the regional building complex as a driving force for the development of construction production can be identified by analyzing current trends in the formation and functioning of local construction materials and regional contracting construction enterprises. From this it follows that the balance of development of the building complex is ensured by the proportional development of these groups of enterprises.

External market resources play an important role in the intensification of productive activities, of which financial resources should be singled out. Their value is increasing both qualitatively and quantitatively. The financial market has to supply more and more credits in connection with the decrease in the share of equity of enterprises in the overall structure of their budget, on the one hand, and, due to the constant need

for new investments in the form of capital investments, on the other, as a consequence accelerating the aging of technology. With the expansion of financial markets and under the influence of new consumer demands, diversification of financial services is provided to the consumer, among which leasing and factoring should be highlighted.

Leasing performs important specific functions within the credit and financial system, being an effective medium-term means of fixed capital financing. Financial leasing is a financial lease transaction of movable and immovable property acquired or commissioned by the lessor under the choice and designation of the lessee, which takes responsibility for maintaining the rental property and has the opportunity to become the owner of the leased property upon expiration of the lease a predetermined amount.

Key words: *regional construction market, state regulation, quantitative characteristics, economic phenomenon, valuation techniques, development of construction production.*